

ประวัติความเป็นมา

สำนักงานคลังจังหวัด เป็นส่วนราชการส่วนภูมิภาค สังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยกำหนดให้กรมบัญชีกลางมี “คลังจังหวัด (Changwad Treasuries)” ขึ้นเป็นครั้งแรกประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมการรับและจ่ายเงินตลอดจนการจัดทำบัญชีและรายงานต่าง ๆ เสนอกรมบัญชีกลาง รวมทั้งการเป็นผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้มีการเปลี่ยนชื่อจาก “คลังจังหวัด” เป็น “สำนักงานคลังจังหวัด” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

สำนักงานคลังจังหวัดมีการจัดแบ่งโครงสร้างหน่วยงานออกเป็น ๔ ฝ่าย คือ

- ๑) ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- ๒) ฝ่ายบริหารการรับและเบิกจ่าย ๑
- ๓) ฝ่ายบริหารการรับและเบิกจ่าย ๒
- ๔) ฝ่ายบริหารการรับและเบิกจ่าย ๓

หน้าที่ของสำนักงานคลังจังหวัด สำนักงานคลังอำเภอที่ปรับปรุงเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖

๑. รับรายได้และตรวจอนุมัติฎีกาเงินในงบประมาณทุกหมวดที่ได้โอนจัดสรรไปตั้งจ่ายในส่วนภูมิภาคตามความต้องการของส่วนราชการต่างๆ
๒. รับ - จ่ายและตรวจอนุมัติฎีกาเงินนอกงบประมาณต่างๆ
๓. เก็บรักษาเงินสดไว้ใช้จ่ายตามวงเงินเก็บรักษาตามที่กระทรวงการคลังได้กำหนด นอกจากนี้ยังทำการเบิก และส่งเงินตามสายการเบิกส่งเงินที่กระทรวงการคลังได้กำหนดไว้
๔. เป็นผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดและอำเภอ เก็บรักษา รับฝาก และเบิกจ่ายเงินฝากของ สาขานาคารพาณิชย์ในจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ นอกจากนี้ คลังจังหวัดบางแห่ง ยังเป็นผู้ดำเนินงานสำนักหักบัญชีระหว่างสาขานาคารพาณิชย์ ภายในจังหวัดอีกด้วย
๕. จัดทำสรบบัญชีเงินงบประมาณเงินนอกงบประมาณและเงินฝากของสาขานาคารพาณิชย์ ในหน้าที่ของของผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยการรับจ่ายเงินผ่านสำนักงานคลังจังหวัดและสำนักงานคลังอำเภอยังกำหนดให้ส่วนราชการเลือกที่จะรับเงินสดที่สำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังอำเภอหรือโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการที่เปิดไว้กับธนาคารพาณิชย์ ภายในจังหวัดหรืออำเภอนั้น ๆ ได้ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญทำให้สำนักงานคลังจังหวัดมีการปรับบทบาทภารกิจเพื่อก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

สำนักงานคลังจังหวัดจึงได้มีการปรับโครงสร้างของหน่วยงานใหม่โดยแบ่งเป็น ๑ ฝ่าย ๓ กลุ่มงาน คือ

- ๑) ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- ๒) กลุ่มงานวิชาการด้านการคลังการบัญชี
- ๓) กลุ่มระบบบริหารการคลัง (GFMS : Government Fiscal Management System)
- ๔) กลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ (CFO: Chief Financial Officer)

ปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีการปรับบทบาทภารกิจโดยได้มีการปรับโครงสร้างของหน่วยงานใหม่ โดยแบ่งเป็น ๑ ฝ่าย ๓ กลุ่มงาน ดังนี้

๑. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
๒. กลุ่มงานกำกับและบริหารการคลัง ๑
๓. กลุ่มงานกำกับและบริหารการคลัง ๒
๔. กลุ่มงานกำกับและบริหารการคลัง ๓

จังหวัดสกลนคร เป็นแหล่งธรรมะ มีปูชนียสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาหลายแห่ง เช่น พระธาตุเชิงชุม พระธาตุตุ้ม พระธาตุนารายณ์เจงเวง พระธาตุศรีมงคล พระธาตุภูเพ็ก และมีพระเกจิอาจารย์ ดังที่เป็นที่รู้จักของคนทั้งประเทศ อาทิ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต, พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร, หลวงปู่หลุย จันทสาโร, พระอาจารย์วัน อุตตโม และหลวงปู่เทสก์ เทสก์รังสี เป็นต้น จังหวัดสกลนครตั้งอยู่บริเวณภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีประวัติศาสตร์มายาวนาน ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ โดยมีการขุดพบ ฟอสซิลไดโนเสาร์บริเวณแนวทิวเขาภูพาน อำเภวาริชภูมิ ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ ในพื้นที่จังหวัดสกลนครอยู่ร่วมสมัยเดียวกับอารยธรรมบ้านเชียงในจังหวัดอุดรธานี จากการสำรวจแหล่งชุมชน โบราณในพื้นที่แอ่งสกลนคร บริเวณลุ่มแม่น้ำสงครามครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอบ้านดุง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี อำเภอสว่างแดนดิน อำเภวาริชภูมิ อำเภอพังโคน อำเภอวานรนิวาส อำเภอพรรณานิคม และรอบ ๆ หนองหาน อำเภอเมืองสกลนคร พบแหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์จำนวน ๘๓ แห่ง ชุมชนโบราณของแอ่งสกลนครนี้มีอายุประมาณ ๖๐๐ ปีก่อนพุทธกาลจนถึงพุทธศตวรรษที่ ๘ (ระหว่าง ๓,๐๐๐ - ๑,๘๐๐ ปีมาแล้ว) จากหลักฐานการค้นพบต่าง ๆ ของที่นี้พบว่า ชุมชนโบราณ ในแอ่งสกลนครได้มีการรวมตัวกันเป็นสังคมขนาดใหญ่และอาจจะพัฒนาเป็นสังคมเมืองในสมัย ต่อมา สกลนครเดิมชื่อ “เมืองหนองหานหลวง” แห่งอาณาจักรขอมโบราณ โดยขุนขอมราชบุตรเจ้าเมือง อินทปัฐนคร ซึ่งได้อพยพครอบครัวและบ่าวไพร่มาจากเมืองเขมร มาสร้างเมืองใหม่ที่ริมหนองหานหลวง บริเวณท่านางอาบ ปัจจุบันเรียกว่าท่าศาลา อำเภอโคกศรีสุพรรณ มีเจ้าปกครองเรื่อยมาจนถึงสมัยพระเจ้า สุวรรณภิกษาระ เมื่อเกิดฝนแล้งทำให้ราษฎรอพยพไปเมืองเขมร เมืองหนองหานหลวงจึงร้างอยู่ระยะหนึ่ง ครั้นถึงพุทธศตวรรษที่ ๑๙ เมื่อสกลนครอยู่ภายใต้อิทธิพลของอาณาจักรล้านช้าง จึงได้เปลี่ยนชื่อเมืองเป็น "เชียงใหม่หนองหาน" หรือเมืองสระหลวงหลังจากนั้นเมืองสกลนคร คงอยู่ใต้การปกครองกันไปมา ระหว่าง อาณาจักรล้านช้างกับอาณาจักรสุโขทัย และไม่ค่อยมีบทบาททางประวัติศาสตร์ที่โดดเด่นนัก จนมาถึงสมัยกรุง ศรีอยุธยา ผู้คนกระจัดกระจายเป็นชุมชนเล็กๆทำมาหากินตามริมหนองหาน จ่ายส่วย อากรให้เจ้าแขวง ประเทศราชศรีโคตรบ่อง เพื่อถวายต้นไม้เงิน ต้นไม้ทองให้แก่ราชธานีกรุงศรีอยุธยาในสมัยนั้น จนมาถึงในสมัย กรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อุปฮาด เมืองกาฬสินธุ์ พร้อมด้วยครอบครัวมาตั้งบ้านเมืองดูแลรักษาองค์พระธาตุเชิงชุม จนมีผู้คนมากขึ้นแล้ว

จึงโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านธาตุเชิงชุมเป็น เมืองสกลทวาปี โดยแต่งตั้งให้อุปฮาดเมืองกาฬสินธุ์เป็นพระธานี เจ้าเมืองสกลทวาปีคนแรก ต่อมาปี พ.ศ. ๒๓๖๙ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เกิดกบฏ เจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์ เจ้าเมืองสกลทวาปีไม่ได้เตรียมกำลังป้องกันเมือง เจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) เป็นแม่ทัพมาตรวจราชการเห็นว่าเจ้าเมืองกรมการไม่เอาใจใส่ต่อบ้านเมือง ปล่อยให้ข้าศึก (ทัพเจ้าอนุวงศ์) ล่วงล้ำไปเมืองนครราชสีมาได้โดยง่าย จึงสั่งให้นำตัวพระธานีไปประหารชีวิตที่หนองทรายขาว พร้อมกับกวาดต้อนผู้คนในเมืองสกลทวาปีไปอยู่ที่เมืองกบินทร์บุรีบ้าง เมืองประจันตคามบ้าง ให้คงเหลือรักษา องค์พระธาตุเชิงชุมแต่เพียงพวกเพี้ยศรีคอนชุม ตำบลธาตุเชิงชุม บ้านหนองเหียน บ้านจานเพ็ญ บ้านอ่อมแก้ว บ้านธาตุเจงเวง บ้านพราน บ้านนาดี บ้านวังยาง และบ้านพรรณา รวม ๑๐ ตำบล เพื่อให้เป็นข้าปฏิบัติ พระธาตุเชิงชุมเท่านั้น ในสมัยต่อ ๆ มาได้มีราชวงศ์คำแห่งเมืองมหาชัยกองแก้วทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ได้อพยพข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาขอพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ขอสร้างบ้าน แปรเมืองขึ้นใหม่ที่เมืองสกลทวาปี พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ราชวงศ์คำเป็นพระยาประเทศธานี (คำ) ในตำแหน่งเจ้าเมืองสกลทวาปี และทรงเปลี่ยนนามเมืองใหม่เป็น เมืองสกลนคร ตั้งแต่บัดนั้นมา จนถึง พ.ศ. ๒๔๓๕ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การปกครองเมืองสกลนคร จึงเปลี่ยนเป็นรูปแบบการปกครองส่วนภูมิภาคณฑลเทศาภิบาล โดยส่วนกลางส่งพระยาสุริยเดช (กาจ) มาเป็นข้าหลวงเมืองสกลนครคนแรก และมีพระยาประจันตประเทศธานี (โง่นคำ พรหมสาขา ณ สกลนคร) เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดคนแรก

